

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 381/2020-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Csp 27/2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Csp 27/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Csp 27/2017 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 381/2020-23 z 20. augusta 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a tiež práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Csp 27/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v napadnutom konaní vedenom okresným súdom sa sťažovateľ v právnom postavení žalobcu domáha proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), zaplatenia sumy 4 318,73 € s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia (i), určenia, že zmluva o splátkovom úvere č. [REDAKOVANÉ] uzavretá medzi ním a žalovanou je bezúročná a bez poplatkov (ii) a vyslovenia, že sťažovateľ nie je povinný uhradiť žalovanej jednotlivé splátky (iii). Spolu s podanou žalobou sa domáhal aj nariadenia neodkladného opatrenia. Uvádza, že napadnuté konanie, ktoré nie je právoplatne skončené ani po troch rokoch, má pre neho „osobitný význam, keďže predmetom konania je tzv. spotrebiteľský spor, ktorý patrí do kategórie sporov s ochranou slabšej strany“. Poukazuje na skutočnosť, že 17. januára 2019 sa so sťažnosťou na prietahy v konaní obrátil aj na predsedu okresného súdu, avšak dosiaľ mu nebola doručená žiadna odpoveď. Podľa sťažovateľa okresný súd od konca roka 2017 nenariadil ani jedno súdne pojednávanie, nevykonával žiadne dokazovanie a ani neprijal žiadne iné vhodné opatrenia, ktorými by odstránil vzniknuté prietahy pre účely čo najrýchlejšieho rozhodnutia vo veci. V kontexte už uvedeného sťažovateľ osobitne zdôrazňuje, že od začatia súdneho konania je aktívnou stranou sporu rešpektujúcou pokyny súdu a určené lehoty na predloženie vyjadrení.

3. Sťažovateľ argumentuje, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložitité, pretože predmet konania, t. j. spotrebiteľské spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a svojím správaním neprispel k jeho neprimeranej dĺžke. Okresný súd v danom prípade podľa názoru sťažovateľa nemusí vykonávať rozsiahle

dokazovanie, nariad'ovať súdne pojednávanie, ale jeho úlohou je len posúdiť, či zmluva o splátkovom úvere č. [REDACTED] uzavretá medzi stranami sporu spĺňa náležitosti zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4. S poukazom na dosiaľ vykonané úkony sťažovateľ namieta, že okresný súd „svojim konaním spôsobuje zbytočné, neúčelné a nehospodárne prietahy“, a preto navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález, ktorým vysloví:

„I. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, konaním a postupom Okresného súdu Bratislava III v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 23Csp/27/2017 porušené bolo.

II. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava III, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23Csp/27/2017 konal bez zbytočných prietahov.

III. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000,- EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný uhradiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť sťažovateľovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia, a to vo výške 675,43 Eur na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľa do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

5. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie predseda okresného súdu vo vyjadrení sp.zn. Spr. 316/2020 z 2. októbra 2020 súhlasil s upustením od ústneho prejednávania ústavnej sťažnosti

a vo vzťahu k obsahovej stránke ústavnej sťažnosti odkázal na pripojené vyjadrenie zákonnej sudkyne.

5.1 Zákonná sudkyňa vo vyjadrení z 1. októbra 2020 uviedla, že v napadnutom konaní okresný súd priebežne koná, a poukázala na to, že 4. augusta 2020 bol daný pokyn vyššieho súdneho úradníka kancelárii okresného súdu na opätovné doručenie zásielky nachádzajúcej sa v súdnom spise na č. l. 140 a vyjadrenie sťažovateľa právnomu zástupcovi žalovanej. Súčasne poznamenala, že v období od 1. marca 2020 do 30. júna 2020 nebolo v právnej veci sťažovateľa možné nariadiť termín pojednávania v súvislosti s pandemickou situáciou na Slovensku, a keďže 1. októbra 2020 bol opätovne vyhlásený núdzový stav, termín pojednávania bol nariadený až na 18. február 2021.

6. Sťažovateľ reagoval na vyjadrenie okresného súdu replikou doručenou ústavnému súdu 15. októbra 2020, v ktorej opätovne okresnému súdu vytkol jeho nečinnosť v namietanom konaní a zdôraznil, že pojednávania v iných právnych veciach sa napriek pandémie COVID-19 uskutočňovali, preto tvrdenie zákonnej sudkyne o nemožnosti nariadiť pojednávanie neobstojí. S poukazom na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) sťažovateľ konštatoval, že sumy priznávané ústavným súdom z titulu finančného zadosťučinenia sú podstatne nižšie v porovnaní s tým, čo sťažovateľom priznáva Európsky súd pre ľudské práva.

6.1 Sťažovateľ zároveň vyslovil súhlas s upustením od ústneho prejednávania ústavnej sťažnosti.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

8. Ústavný súd zo spisového materiálu predloženého okresným súdom zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania:

- 31. mája 2017 – okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľa a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa sťažovateľ domáhal, aby okresný súd uložil žalovanej povinnosť zdržať sa od sťažovateľa vymáhania jednotlivých splátok až do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom, vec pridelená zákonnej sudkyňi [REDACTED],

- 19. júna 2017 – uznesením sp. zn. 23 Csp 27/2016 okresný súd nariadil neodkladné opatrenie v zmysle návrhu sťažovateľa,

- 29. júna 2017 – okresný súd vyzval žalovanú na vyjadrenie k žalobe,

- 19. júla 2017 – odvolanie žalovanej proti uzneseniu okresného súdu z 19. júna 2017,

- 24. augusta 2017 – opravné uznesenie okresného súdu, ktorým bola opravená chyba v záhlaví uznesenia (nesprávne uvedená spisová značka, pozn.),

- 29. októbra 2017 – výzva okresného súdu sťažovateľovi na vyjadrenie k replike žalovanej,

- 9. novembra 2017 – duplika sťažovateľa a čiastočné späťvzatie žaloby a návrh na pripustenie zmeny petitu,

- 1. decembra 2017 – spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní žalovanej proti uzneseniu okresného súdu z 19. júna 2017,

- 15. decembra 2017 – spis vrátený krajským súdom bez rozhodnutia ako predčasne predložený a okresnému súdu daný pokyn na postup podľa § 224 Civilného sporového poriadku [(ďalej aj „CSP“); oprava nesprávne uvedenej spisovej značky v záhlaví opravného uznesenia z 24. augusta 2017, pozn.],

- 9. januára 2018 – opravné uznesenie okresného súdu (právoplatné 10. februára 2018),

- 21. mája 2018 – vec opätovne predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovanej proti uzneseniu okresného súdu z 19. júna 2017,
- 6. júna 2018 – uznesenie krajského súdu sp. zn. 15 Co 121/2018, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu z 19. júna 2017 v spojení s opravnými uzneseniami tak, že návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol,
- 13. júna 2018 – spis vrátený okresnému súdu,
- 7. mája 2020 – uznesenie krajského súdu doručované stranám sporu (zásielky sa vrátili okresnému súdu ako neprevzaté v odbernej lehote, okresný súd doručoval zásielku na nesprávnu adresu právneho zástupcu sťažovateľa, pozn.),
- 4. augusta 2020 – kancelárii okresného súdu opätovne daný pokyn vyššieho súdneho úradníka na doručenie zásielky (uznesenia krajského súdu zo 6. júna 2018) právnemu zástupcovi sťažovateľa a vyjadrenie sťažovateľa na doručenie žalovanej (právneho zástupcovi sťažovateľa doručené 11. augusta 2020 a žalovanej 21. augusta 2020, pozn.),
- 1. októbra 2020 – termín pojednávania nariadený na 18. február 2021.

IV.

Právomoc ústavného súdu, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a vyhodnotenie postupu okresného súdu

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

11. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Podľa čl. 47 ods. 2 charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

14. V prvom ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v uznesení o prijatí ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa č. k. I. ÚS 381/2020-23 z 20. augusta 2020 sa vysporiadal aj s aplikáciou čl. 47 charty na prejednávajúcu vec s'ťažovateľa, pričom konštatoval, že s ohľadom na s'ťažnostnú argumentáciu a predmet napadnutého konania, ktorým je rozhodovanie o neprijateľnosti zmluvných podmienok, ako aj o tom, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, dochádza v predmetnej veci (aj) k aplikácii práva Európskej únie predovšetkým v oblasti ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. V danom prípade sa preto aplikuje čl. 47 charty v časti práva s'ťažovateľa na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

15. Ústavný súd súčasne poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne čl. 47 charty) niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej s'ťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018). Navyše, v tomto smere je potrebné dodať,

že vysvetlivky k čl. 47 charty uvádzajú, že druhý odsek čl. 47 charty zodpovedá čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a tiež podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (a rovnako aj čl. 47 charty), ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Táto povinnosť súdu a sudcu je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy tohto poriadku.

18.1 Povinnosť súdu konať bez priet'ahov v konkrétne vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, z § 168 § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu – a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím

na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

19. Ústavný súd pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v zmysle svojej doterajšej judikatúry (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) a judikatúry ESLP (rozsudok ESLP vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, m. m. II. ÚS 32/02, III. ÚS 241/2017, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj pri posúdení ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

20. Pokiaľ ide o posúdenie prvého kritéria, t. j. právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd uvádza, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie vo veci nárokov uplatniteľných zo spotrebiteľskej zmluvy. Obdobné konania pritom tvoria bežnú a pravidelnú súčasť agendy všeobecných súdov a tak namietané konanie nemožno považovať za skutkovo ani právne zložité. Súčasne ani konkrétne okolnosti prejednávanej veci neodôvodňujú záver o jej právnej či faktickej zložitosti.

21. Ako druhé kritérium ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa, pričom nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť pričítané na jeho ťarchu.

22. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu ako tretie kritérium pre posúdenie vzniku zbytočných priet'ahov.

22.1 Po preskúmaní obsahu spisu predloženého okresným súdom v tejto veci ústavný súd konštatuje, že v počiatočnej fáze namietaného konania bol postup okresného súdu pomerne plynulý, keďže v zákonom stanovenej lehote okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia (uznesenie z 19. júna 2017) a nadväzne na to realizoval úkony spojené so vzájomným doručovaním vyjadrení strán sporu v zmysle

Civilného sporového poriadku. Následne však okresný súd v období od 13. júna 2018 (od vrátenia veci krajským súdom po vydaní rozhodnutia zo 6. júna 2018) až do 1. októbra 2020 (nariadenia pojednávania vo veci na 18. február 2021) ostal v konaní bezdôvodne nečinný a nevykonal žiaden relevantný úkon na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Ústavný súd tak v postupe okresného súdu zaznamenal absolútnu nečinnosť v trvaní takmer 28 mesiacov, preto nemôže prisvedčiť tvrdeniu zákonnej sudkyne, že okresný súd postupuje v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov.

22.2 Pokiaľ zákonná sudkyňa poukazuje na úkony okresného súdu zo 4. augusta 2020 spojené s doručovaním, ktoré majú preukazovať plynulý postup okresného súdu v právnej veci sťažovateľa, je potrebné podotknúť, že ide len o jednoduché administratívne úkony, pričom pozornosti ústavného súdu neuniklo, že okresný súd až 7. mája 2020 (teda po uplynutí takmer dvoch rokov) pristúpil k doručeniu uznesenia krajského súdu zo 6. júna 2018 stranám sporu, a to napriek tomu, že spis mal, ako už bolo uvedené, k dispozícii 13. júna 2018. Navyše, z obsahu vyžiadaného spisu ústavný súd zistil, že okresný súd doručoval predmetnú písomnosť na nesprávnu (neaktuálnu) adresu právneho zástupcu sťažovateľa, preto bol 4. augusta 2020 opätovne daný pokyn kancelárii okresného súdu na doručenie predmetnej zásielky. Uvedené vypovedá aj o nesústrednej činnosti okresného súdu a nie o jeho postupe bez prietáhov.

23. Napriek tomu, že doterajšia celková dĺžka napadnutého konania ku dňu rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa predstavuje len približne tri a pol roka, nie je možné akceptovať, aby bol konajúci súd podstatnú časť namietaného konania (v danom prípade takmer dva a pol roka) bez objektívneho dôvodu absolútne nečinný. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli spôsobené zbytočné prietahy, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a tiež jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 47 charty (bod 1 výrokovej časti nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

24. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

25. V nadväznosti na zistenie porušenia označených práv sťažovateľa ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy konať bez zbytočných prietahov a odstrániť tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci nachádza (bod 2 výroku tohto nálezu).

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

28. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €, čo odôvodňuje neprimeranou dĺžkou napadnutého konania, v dôsledku ktorej sa ocitol v stave právnej neistoty.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

30. Ústavný súd v danom prípade pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných

ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu. S prihliadnutím najmä na doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania a jeho predmet ústavný súd považoval za spravodlivé a primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 500 € podľa citovaného čl. 127 ods. 3 ústavy (bod 3 výroku nálezu) a nevyhovel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad túto sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

31. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

32. Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

33. Sťažovateľ si v konaní uplatnil nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za päť úkonov právnej služby.

34. Ústavný súd, vychádzajúc z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 €, priznal sťažovateľovi v súlade s § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky náhradu trov právneho zastúpenia celkom za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (1. prevzatie a prípravu právneho zastúpenia, 2. podanie ústavnej sťažnosti) á 177 € a režijný paušál 2 x 10,62 €, ktorú zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 75,05 €, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Celkom teda ústavný súd priznal sťažovateľovi odmenu v sume 450,29 €.

35. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi uplatnenú odmenu za právny úkon „*vypracovanie právneho rozboru veci pre klienta ohľadom opodstatnenosti podania ústavnej sťažnosti a právneho rozboru porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa zo strany porušiteľa*“, pretože tento úkon nepovažoval za účelne vynaložený pri zastupovaní sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom.

35.1 K rovnakému záveru dospel ústavný súd, aj pokiaľ ide o uplatnenú odmenu za repliku sťažovateľa z 15. októbra 2020, keďže predmetné vyjadrenie je len zopakovaním argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a neobsahuje žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by prispeli k bližšiemu objasneniu veci.

35.2 Sťažovateľ si súčasne uplatnil odmenu aj za úkon označený ako „*telefonická porada advokáta s klientom ohľadom odpovede sťažovateľa na výzvu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.09.2020*“, priznania ktorej sa sťažovateľ domáha s odkazom na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1232/20 z 31. augusta 2020. Ústavný súd k tomu uvádza, že náhradu trov konania za poradu možno strane priznať iba v prípade, ak bola porada účelným úkonom právnej služby. V rámci úkonu – prípravy a prevzatia zastúpenia je totiž zahrnutá aj konzultácia s klientom týkajúca sa skutkových a právnych okolností prípadu. Ďalšie porady s klientom sú preto účelné iba za situácie, ak v konaní dôjde k mimoriadnym okolnostiam, ktoré si advokát a klient potrebujú ozrejmiť a prekonzultovať. V okolnostiach prejednávanej veci preto nemožno tento úkon v konaní pred ústavným súdom považovať za účelný a opodstatnený, a to bez ohľadu na to, v akej forme sa porada právneho zástupcu so sťažovateľom uskutočnila.

36. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný nahradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť

dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu